

К.І. ПОНОМАРЬОВА
Л.А. ГАЙОВА

ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ
для державної підсумкової атестації
з української мови
для загальноосвітніх навчальних закла-
дів
з навчанням українською мовою

4 КЛАС

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

Київ
Центр навчально-методичної літератури
2013

Пояснювальна записка для вчителя

Пропоновані в посібнику комбіновані контрольні роботи призначені для державної підсумкової атестації учнів 4 класу з української мови (мови навчання). Їх зміст розроблено відповідно до вимог базової навчальної програми з української мови для 1–4 класів (Програми для 1–4 класів середньої загальноосвітньої школи. – К.: Початкова школа, 2006; 2007).

Комбіновані контрольні роботи передбачають перевірку мовленневих і правописних умінь учнів, а також їхньої здатності практично застосовувати здобуті мовні знання. Для перевірки мовленневих умінь пропонуємо учням написати зв'язний текст на задану тему, правописних – списати запропонований текст. Мовні знання й уміння перевіряємо за допомогою завдань тестового характеру.

Атестаційні контрольні роботи з української мови містять сім завдань, серед яких: *три тестових завдання* закритого типу, що передбачають вибір однієї правильної відповіді з трьох запропонованих варіантів; *одне завдання на встановлення відповідності*, в якому треба з'єднати лініями або стрілочками відповідні частини; *одне відкрите завдання*, що виконується письмово; *текст для списування* (55–60 слів) і *творче завдання* – написання тексту на задану тему (5–7 речень).

Оцінювання комбінованих контрольних робіт здійснюється відповідно до наказу МОНмолодьспорту України від 13.04.11 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі середньої загальної освіти» таким чином:

– кожне тестове завдання закритого типу і завдання на встановлення відповідності оцінюємо **1 балом**;

– *відкрите завдання* – **2 балами** (якщо таке завдання виконано частково, учень одержує **1 бал**);

– *списаний текст* – **3 балами**, якщо учень не допустив помилок; **2 балами**, якщо допущено 1–3 помилки; **1 балом**, якщо допущено 4 і більше помилок;

– *творче завдання* оцінюємо **3 балами**: **1 бал** за зміст висловлювання, **1 бал** за використання виражальних засобів мови (порівнянь, епітетів, синонімів тощо), **1 бал** за грамотність (враховуються помилки лише на ті правила, вивчення яких передбачено навчальною програмою для початкової школи).

Максимальна кількість балів за правильно виконану роботу становить **12**.

Інструкція для учня

1. Контрольна робота з української мови містить 7 завдань.
2. Перед виконанням кожного завдання уважно його прочитай. Якщо якесь завдання тобі незрозуміле, пропусти його і спробуй виконати після того, як упораєшся з іншими завданнями.
3. У завданнях **1, 2, 3** вибери правильну відповідь із трьох запропонованих варіантів і обведи букву, яка стоїть біля цієї відповіді. **Н а п р и к л а д:**
 1. Скільки звуків у слові **джерельна**? Вибери правильну відповідь.
 - А дев'ять
 - Б вісім
 - В** сім
 4. У завданні **4** знайди відповідні частини і з'єднай їх лініями або стрілочками.
 5. Завдання **5** виконай письмово.
 6. У завданні **6** прочитай текст і уважно спиши його.
 7. У завданні **7** напиши текст із 5–7 речень на задану тему, обов'язково використовуй яскраві, образні слова.
 8. Після виконання роботи уважно перевір її.

Бажаємо тобі успіху!

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1

ВАРІАНТ 1

1. Вибери прислівник, яким можна замінити вислів **як грім серед ясного неба**.

- А голосно
- Б несподівано
- В страшно

2. Визнач відмінок виділеного прикметника.

Суниць хлопці назбирали мало, зате двох **молодих** їжаків побачили.

- А родовий
- Б знахідний
- В місцевий

3. Вибери буквосполучення, яке треба дописати замість крапок у виділеному слові.

Уранці ти встаєш, **умива...**, снідаєш і йдеш до школи.

- А -єся
- Б -єшся
- В -єся

4. Покажи стрілочкою звукову модель поданого слова.

яблуко •

=	•	-	-	•	-	•
-	-	•	-	•
-	=	•	=

5. Побудуй питальне речення за змістом поданого розповідного. Запиши утворене речення.

Промінь Сонця досягає Землі за вісім хвилин.

6. Прочитай і спиши текст.

Колись давно наші предки називали своїх синів Левами. Напевно, хотіли, щоб виростали вони дужими і відважними.

Таке ім'я дав своєму старшому синові й галицький князь Данило Романович. А в тисяча двісті сорок першому році побудував князь місто і на честь свого улюбленця назвав його Львів.

Але існує ще одна легенда. Вона стверджує, що місто Львів збудував сам Лев Данилович.

За Дмитром Чередниченком

7. Склади й запиши розповідь про своє місто чи село (5–7 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1

ВАРІАНТ 2

1. Вибери прислівник, яким можна замінити вислів **як сніг на голову**.

- А легко
- Б несподівано
- В холодно

2. Визнач відмінок виділеного прикметника.

Дорогою додому Миколка і Вітя підібрали в канаві **безпритульного** цуцика.

- А родовий
- Б знахідний
- В місцевий

3. Вибери буквосполучення, яке треба дописати замість крапок у виділеному слові.

У вікно заглядає й **усміха..** привітне сонечко.

- А -єтьця
- Б -єця
- В -ється

4. Покажи стрілочкою звукову модель поданого слова.

хом'як •

- = • - - • -
- - • - • -
- - • - = • -

5. Побудуй питальне речення за змістом поданого розповідного. Запиши утворене речення.

Температура на поверхні Сонця сягає шести тисяч градусів за Цельсієм.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2

ВАРІАНТ 1

1. Вибери закінчення, яке матимуть подані іменники в орудному відмінку.

Марія, лінія, олія.

А -єю

Б -ою

В -єю

2. Визнач відмінок виділеного прикметника.

Дорога привела нас до **похмурого** старого замку.

А родовий

Б давальний

В місцевий

3. Вибери рядок, у якому подано займенники лише 1-ї особи однини.

А тебе, мене, вас

Б мені, мною, мене

В йому, тобі, ми

4. Покажи стрілочкою, який числівник відповідає на вказане питання.

дванадцятий •

сорок перший •

дев'ятий •

• скільки?

двісті шістнадцять •

тридцятий •

сто другий •

5. Добери й запиши прислівники, якими можна замінити подані вирази.

Як кіт наплакав – _____

На весь голос – _____

6. Прочитай і спиши текст.

Під час розкопок на території нашої держави часто знаходять монети, мечі із зображенням тризуба. Що він означав для українців у далекі, незапам'ятні часи? Єдиної відповіді на це запитання історики не дають.

Одні вважають, що тризуб символізує повітря, воду і землю. Інші переконані, що це булава – символ влади. Є думка про те, що це зображення сокола – сильного, розумного і сміливого птаха.

За Михайлом Слабошпицьким

7. Що ти знаєш про герб нашої держави? Де тобі доводилося його бачити? Напиши про це текст-розповідь (5–7 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2

ВАРІАНТ 2

1. Вибери закінчення, яке матимуть подані іменники в орудному відмінку.

Гривня, земля, каша.

А -єю

Б -ою

В -єю

2. Визнач відмінок виділеного прикметника.

У високому холодному небі повільно пливуть хмари.

А родовий

Б давальний

В місцевий

3. Вибери рядок, у якому подано займенники лише 2-ї особи однини.

А йому, я, нею

Б вам, нам, їм

В тебе, тобою, тобі

4. Покажи стрілочкою, який числівник відповідає на вказане питання.

сто тринадцять •

двадцять •

п'ятдесят •

• який?

дев'яносто шість •

дев'яностий •

сім •

5. Добери й запиши прислівники, якими можна замінити подані вирази.

Рукою подати – _____

Повзе як черепаха – _____

6. Прочитай і спиши текст.

Державним символом України є синьо-жовте знамено. Його кольори символізують чисте небо і житнє поле.

Прапори з'явилися на нашій землі в давні часи. Деякі вчені вважають, що спочатку вони були одноколірні. З часом стали поєднуватися різні барви. Найпоширеніші зображення на прапорах – небесні світила, хрести, тварини.

Дуже різноманітні прапори мали козаки. Кожен з них був витвором мистецтва. Нести прапори доручалося найхоробрішим воїнам.

За Михайлом Слабошпицьким

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 3

ВАРІАНТ 1

1. Вибери словосполучення, у якому прикметник ужито в переносному значенні.

- А м'який хліб
- Б м'яка подушка
- В м'яке серце

2. Знайди в реченні займенник у формі родового відмінка.

Я пішов до намету, і гусенята побігли за мною, щоразу здіймаючи крик, коли я від них віддалявся.

- А я
- Б мною
- В них

3. Вибери закінчення, яке матиме дієслово **мовчати** у формі 2-ї особи множини теперішнього часу.

- А -ете
- Б -єте
- В -ите

4. Покажи стрілочкою синонім до поданого слова.

- несподівано •
- раптом
 - швидко
 - послідовно

5. Спиши слова за алфавітом. Постав у кожному наголос.

Чотирнадцять, сантиметр, завдання, човен, добуток, посередині.

6. Прочитай і спиши текст.

Було це понад п'ятсот років тому. Наш край поневолили завойовники. Важко стало жити українському народові. І почали люди втікати в пониззя Дніпра, за його кам'яні пороги, де слалися дикі степи. Втікачі називали себе козаками. Тобто вільними людьми.

На островах, що лежали посеред бистрої дніпрової води, вони заснували Запорозьку Січ, грізне бойове укріплення. Запорожці були витривалі, сильні, кмітливі, хоробрі.

За Михайлом Слабошпицьким

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 3

ВАРІАНТ 2

1. Вибери словосполучення, у якому прикметник ужито в переносному значенні.

- А гостра пилка
- Б гостре слово
- В гострий ніж

2. Знайди в реченні займенник у формі родового відмінка.

Я доглядав моїх вихованців, часто кликав, щоб погодувати, і вони стрімголов бігли до мене.

- А я
- Б вони
- В мене

3. Вибери закінчення, яке матиме дієслово *допомагати* у формі 2-ї особи множини теперішнього часу.

- А -єте
- Б -ете
- В -їте

4. Покажи стрілочкою синонім до поданого слова.

- незабаром •
- потім
- скоро
- пізніше

5. Спиши слова за алфавітом. Постав у кожному наголос.

Олень, дециметр, читання, одинадцять, вірші, український.

6. Прочитай і спиши текст.

Більше тисячі років тому київським князем був Ярослав, прозваний Мудрим. Він шанобливо ставився до книг. Зібрав величезну бібліотеку, про яку із заздрістю говорили в європейських країнах.

Своїм синам Ярослав написав послання. У ньому він закликав синів жити в мирі, дружбі та злагоді. Сам князь не любив воювати, переймався мирними справами. За його князівства з'явилося багато храмів, монастирів.

За Михайлом Слабошпицьким

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 4

ВАРІАНТ 1

1. Визнач, яке слово в реченні є прислівником.

Раптом на обрії заграло сонячне проміння.

- А раптом
- Б заграло
- В сонячне

2. Знайди в реченні займенник 2-ї особи однини.

Ми дуже любим рідний край – і ти, і він, і я. (*Гурген Борян*)

- А ми
- Б ти
- В він

3. Вибери речення, у якому прикметник **справжній** ужито в знахідному відмінку однини.

- А Я пишаюсь своїм справжнім другом.
- Б Дуже важливо мати справжнього друга.
- В Справжньому другові завжди можна довірити свою таємницю.

4. Покажи стрілочками відповідні групи слів.

синоніми •	• працювати, лінуватися
антоніми •	• працювати, трудитися

5. Спиши речення, записуючи числівники словами.

Я прокидаюсь о 7 годині. Через 20 хвилин снідаю і йду до школи.

6. Прочитай і спиши текст.

Весняне сонечко зазирає до кімнати. Галина Петрівна сумно поглядає у вікно. Учні біжать до школи, а вона сьогодні лежить хвора. Серце не дає навіть поворохнутись.

Раптом хтось стукає в двері. Відчинила внучка Мар'янка. Зайшов Юрко. Він переборює своє збентеження і подає вчительці кілька синеньких пролісків. Потім розповідає про шкільні справи і біжить до школи.

В очах Галини Петрівни засвітилась радість.

За Миколою Петренком

7. За що ти хочеш подякувати своїй першій учительці (першому вчителю)? Напиши про це текст-розповідь (5–7 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 4

ВАРІАНТ 2

1. Визнач, яке слово в реченні є прислівником.

У лісі голосно щебетало веселе птаство.

- А голосно
- Б щебетало
- В веселе

2. Знайди в реченні займенник 1-ї особи множини.

Ми завжди думаєм одне – і ти, і він, і я. (*Гурген Борян*)

- А ми
- Б ти
- В я

3. Вибери речення, у якому прикметник **верхній** вжито в родовому відмінку однини.

- А У клас ми заходимо без верхнього одягу.
- Б Верхній одяг усі учні знімають у гардеробі.
- В Не дозволяється заходити в їдальню у верхньому одязі.

4. Покажи стрілочками відповідні групи слів.

синоніми •	• радіти, веселитися
антоніми •	• радіти, сумувати

5. Спиши речення, записуючи числівники словами.

Велика перерва у школі розпочинається після 3 уроку. Вона триває 15 хвилин.

6. Прочитай і спиши текст.

Лагідно світить сонце, стоять у барвистих шатах дерева. Вулицями й стежками поспішають до школи хлопчики і дівчатка. Школа відчиняє їм свої двері. Гамірно, весело на шкільному подвір'ї. Осяяні сонцем шкільні вікна гостинно запрошують учнів до просторих класів. Запрошують до напруженого, але цікавого навчання, до радісних шкільних свят.

Ось пролунав довгожданий дзвінок. До класу зайшла привітна вчителька Ольга Дмитрівна. Розпочинається урок.

За Олександром Єфімовим

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 5

ВАРІАНТ 1

1. Визнач, які букви пропущено в числівнику *одина..ять*.

А -тц-

Б -дц-

В -цц-

2. Вибери словосполучення, у якому прикметник *старий* ужито недоречно.

А старий журнал

Б старий борщ

В старий чоловік

3. Вибери закінчення, яке матиме дієслово *мандрувати* у формі 2-ї особи множини теперішнього часу.

А -ете

Б -їте

В -єте

4. Покажи стрілочкою початкову форму поданого займенника.

зі мною •

• МИ

• ВОНИ

• Я

• ВОНА

5. Утвори й запиши прислівники від поданих слів.

Ранок, зима, ніч, веселий, добрий.

6. Прочитай і спиши текст.

Жінки та дівчата в Україні завжди вишивали рушники. Українські рукодільниці зображували на них ромби, квадрати, квіти, птахів.

Вишиті рушники вважалися священними оберегами. Рушник супроводжував людину все її життя. Під час шлюбу молоді ставали на весільний рушник. Дорогому гостеві на рушнику підносили хліб і сіль. А коли син вирушав у далеку дорогу, мати дарувала йому рушник як оберіг від лиха.

За Василем Скуратівським

7. Як ти розумієш слово **оберіг**? Які обереги ти знаєш?
Напиши про один оберіг текст (5–7 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 5

ВАРІАНТ 2

1. Визнач, які букви пропущено в числівнику *трина..ять*.

А -тц-

Б -цц-

В -дц-

2. Вибери словосполучення, у якому прикметник *свіжий* ужито недоречно.

А свіжий хліб

Б свіжий букет

В свіжий автомобіль

3. Вибери закінчення, яке матиме дієслово *подорожувати* у формі 1-ї особи множини теперішнього часу.

А -емо

Б -їмо

В -ємо

4. Покажи стрілочкою початкову форму поданого займенника.

у неї •

• МИ

• ВОНИ

• ВОНА

• Я

5. Утвори й запиши прислівники від поданих слів.

Вечір, літо, день, радісний, гарний.

6. Прочитай і спиши текст.

Здавна українські жінки і дівчата прикрашали одяг барвистою вишивкою. Вони намагалися вкласти у виріб не тільки свою майстерність, але й душу.

Сорочки вишивали не лише для себе. Їх дарували близьким і рідним людям: дитині, братові, нареченому, чоловікові. В Україні існувало повір'я, що сорочка, вишита і подарована на добро, на хороше життя, буде оберігати людину.

Вишиту сорочку ще називають вишиванкою.

З журналу

7. Як ти розумієш слово **вишиванка**? Чому вишиванку називають оберегом? Напиши про це текст (5–7 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 6

ВАРІАНТ 1

1. Вибери форму числівника, яку потрібно вставити в речення.

Сума чисел сорок і десять дорівнює

- А п'ятьдесяти
- Б п'ятидесяти
- В п'ятдесяти

2. Вибери правильну форму іменника *радість* в орудному відмінку однини.

- А радісттю
- Б радістю
- В радість'ю

3. Визнач відмінок виділеного в реченні прикметника.

На **крутому** березі Дніпра височіє Києво-Печерська лавра.

- А давальний
- Б знахідний
- В місцевий

4. Покажи стрілочкою антонім до поданого слова.

- будувати •
- споруджувати
- будівельник
- руйнувати

5. Перебудуй подане речення в спонукальне. Запиши утворене речення.

Учні вчаться бути старанними і відповідальними, намагаються виконувати свої обіцянки.

6. Прочитай і спиши текст.

Ще тільки зійшов сніг. Ледь пригріває сонце. А верба вже поспішає привітати світ з весною. Вона дарує пухнасті жовті котики. Це дерево зацвітає першим. Тому віддавна шанувалося в Україні.

Верба росла біля кожного двору. З неї робили кошики, тини, сопілки. Вербною називається неділя за тиждень до Великодня. Освячена цього дня лоза дарувала силу, здоров'я. Верба є оберегом.

За Олексою Воропаєм

7. Пригадай, як зацвітає верба навесні. Напиши про це текст-опис (5–7 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 6

ВАРІАНТ 2

1. Вибери форму числівника, яку потрібно вставити в речення.

Різниця чисел сімдесят і десять дорівнює

- А шістдесяти
- Б шестидесяти
- В шістидесяти

2. Вибери правильну форму іменника **молодь** в орудному відмінку однини.

- А молодь'ю
- Б молоддю
- В молодю

3. Визнач відмінок виділеного в реченні прикметника.

В усі пори року Київ нагадує **великий** парк.

- А називний
- Б родовий
- В знахідний

4. Покажи стрілочкою антонім до поданого слова.

рухатися •	• стояти
	• наближатися
	• рухливий

5. Перебудуй подане речення у спонукальне. Запиши утворене речення.

Школярі розв'язують ребуси і кросворди, розвивають свою кмітливість.

6. Прочитай і спиши текст.

Здавна любили українці калину. Садили її коло хати, у садку, над річкою. У калини гарний білий цвіт, пахучий, рясний. А ще більше милують око червоні ягоди. Ламаючи кетяги калини, люди не завдають шкоди рослині. Вона ще буйніше тоді росте.

Про червону калину багато пісень складено. У тих піснях із нею порівнюють дівочу красу. Червона калина є символом України.

За Володимиром Супруненьком

7. Пригадай, як виглядає кущ калини навесні і восени.
Напиши про це текст-опис (5–7 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 7

ВАРІАНТ 1

1. Визнач, яке слово в реченні є займенником.

Улітку я поїду в село до бабусі.

А я

Б в

В до

2. Вибери рядок, у якому прикметники в обох словосполученнях ужиті в прямому значенні.

А срібний посуд, сонячний день

Б срібний ланцюжок, сонячний настрій

В срібний передзвін, сонячний зайчик

3. Вибери прислівник, який пропущено в прислів'ї.

Щоб руки не мерзли, ... налягай на роботу.

А щедро

Б наполегливо

В здалеку

4. Покажи стрілочкою, з яким словом може поєднуватися прикметник **ясний**.

ясний •

- клен
- туман
- голос
- день
- конверт
- олівець

5. Прочитай речення. Постав пропущені розділові знаки.

Солов'їна пісня в саду лунала ніжно трепетно не-
повторно. Тільки один співак замовкав а інший уже
розпочинав свої трелі.

6. Прочитай і спиши текст.

Благовіщення – весняне свято. Відзначають його сьомого квітня.

Вважалося, що в цей день пробуджується земля. Тому було великим гріхом братися за будь-яку роботу. Існує повір'я, що на Благовіщення навіть птахи не в'ють гнізд.

У давнину в українських селян була добра традиція. На Благовіщення визначали, хто оратиме землю сім'ям, у яких немає чоловіків. Землі цих родин обробляли в першу чергу.

За Василем Скуратівським

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 7

ВАРІАНТ 2

1. Визнач, яке слово в реченні є займенником.

Прийшла весна, а з нею і тепло настало.

А а

Б з

В нею

2. Вибери рядок, у якому прикметники в обох словосполученнях ужиті в прямому значенні.

А кришталева вода, веселий струмок

Б кришталева ваза, веселий музикант

В кришталева блакить, веселий настрій

3. Вибери прислівник, який пропущено в прислів'ї.

Роботяці руки ... гори вернуть.

А щиро

Б страшенно

В легко

4. Покажи стрілочкою, з яким словом може поєднуватися прикметник **свіжий**.

свіжий •

• камінець

• зуб

• хліб

• диван

• горобець

• чайник

5. Прочитай речення. Постав пропущені розділові знаки.

Шпак схожий на чорного дрозда але строкатіший.
У наших садках шпаки винищують шкідливих комах личинок гусінь.

6. Прочитай і спиши текст.

На літній місяць червень припадають Зелені свята – Трійця. Відзначають Трійцю на п'ятдесятий день після Великодня. Це свято пов'язане з живою силою природи, у яку наші пращури дуже вірили.

Напередодні Трійці селяни рвали чебрець, полин, гілля липи, ясена. Цим запашним зіллям вони прикрашали світлиці, двері, ворота.

Свято Трійці утверджує глибоку пошану людини до природи, її краси та неповторності.

За Василем Скуратівським

7. Пригадай, які народні та релігійні свята відзначаються восени і взимку. Напиши про одне з них текст-розповідь (5–7 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 8

ВАРІАНТ 1

1. Вибери вислів, який можна замінити словом *дрімати*.

А крутити носом

Б задирати носа

В клювати носом

2. Вибери рядок, у якому всі іменники в орудному відмінку матимуть закінчення *-ом*.

А молоток, цвях, плащ

Б листок, кущ, корінь

В садок, ліс, город

3. Визнач відмінок виділеного займенника.

Тут **мені** завжди раді.

А родовий

Б давальний

В місцевий

4. Покажи стрілочками, до якої дієвідміни належить кожне дієслово.

їздити •

• I дієвідміна

стрибати •

• II дієвідміна

5. Запиши поданий математичний вираз словами, вживаючи прийменник *від*.

$$70 - 15 = 55$$

6. Прочитай і спиши текст.

Незабаром у мене з'явиться братик або сестричка. Хочеться, звичайно, мати братика, але я про це не кажу матері. Мене звать Миколка, а братика я б назвав Дмитриком.

Ми з батьком узяли на себе клопоти по господарству. Я ходжу в магазин, мию посуд. Тато готує їжу.

У матері ж тепер з'явилося більше часу для прогулянок на свіжому повітрі.

З журналу

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 8

ВАРІАНТ 2

1. Вибери вислів, який можна замінити словом **червоніти**.

А ловити раків

Б пекти раків

В їсти раків

2. Вибери рядок, у якому всі іменники в орудному відмінку матимуть закінчення **-ем**.

А м'яч, кінь, лось

Б ніж, стіл, стілець

В окунь, лящ, ставок

3. Визнач відмінок виділеного займенника.

Зі **мною** завжди були друзі.

А родовий

Б орудний

В місцевий

4. Покажи стрілочками, до якої дієвідміни належить кожне дієслово.

мити •

• I дієвідміна

носити •

• II дієвідміна

5. Запиши поданий математичний вираз словами, вживаючи прийменник **до**.

$$50 + 16 = 66$$

6. Прочитай і спиши текст.

Для кожної людини день народження – найщасливіша подія в житті. Вітання з днем народження – одна з ознак людської культури.

Ти повинен знати і все життя пам'ятати день народження мами, тата, дідуся, бабусі, братів, сестер. Не забувай привітати їх, висловити найщиріші побажання, зробити їм щось приємне. Адже щастя сім'ї в тому, що ми даруємо один одному теплоту своїх сердець.

За Василем Сухомлинським

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 9

ВАРІАНТ 1

1. Вибери словосполучення, у якому є прикметник.

А самотність людини

Б самотня людина

В самотньо людині

2. Визнач, на який склад падає наголос у слові **одинадцять**.

А перший

Б другий

В третій

3. Вибери рядок, усі слова якого є прислівниками.

А вранішній, ранковий, ранній

Б спозаранку, ранок, раненько

В вранці, рано, зранку

4. З'єднай лініями слова з відповідними синонімічними виразами.

мовчати •

• байдики бити

лінуватися •

• тримати язик за зубами

5. Запиши словосполучення, поставивши іменники, що в дужках, в орудному відмінку однини.

Переповнений (радість), задоволений (зустріч), посипаний (сіть), материнською (любов).

6. Прочитай і спиши текст.

Якось кролик, ховаючись від лисиці, забіг до печери. Хоч там нікого не побачив, але за звичкою привітався. Адже був дуже ввічливий.

З глибини печери несподівано озвалася змія. Вона люб'язно відповіла на його привітання і почала запрошувати зайти в гості. Та кролик знав, з ким має справу. Він швидко вибачився, попрощався і вибіг з печери.

Так ввічливість врятувала кроликові життя.

З народної казки

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 9

ВАРІАНТ 2

1. Вибери словосполучення, у якому є прикметник.

- А красива осінь
- Б краса осені
- В красиво восени

2. Визнач, на який склад падає наголос у слові **чотирнадцять**.

- А перший
- Б другий
- В третій

3. Вибери рядок, усі слова якого є прислівниками.

- А вечірній, вечоріє, вечеряти
- Б надвечір, увечері, звечора
- В надвечір'я, вечір, вечірка

4. З'єднай лініями слова з відповідними синонімічними виразами.

сміятися •	• обливати брудом
ганьбити •	• шкірити зуби

5. Запиши словосполучення, поставивши іменники, що в дужках, в орудному відмінку однини.

Повернулись зі (здобич), покритий (мідь), дивився з (ненависть), рідною (мати).

6. Прочитай і спиши текст.

Бабуся Марія прожила тяжке життя, але залишилася доброю, щедрою, лагідною. І в цьому був її секрет. Бабуся розповідала про нього своїм дітям і внукам.

Люди здатні пам'ятати й забувати. Усе добре, що робили бабусі інші люди, вона запам'ятовувала, а погане намагалася забути. Адже той, хто добро не забуває, стає добрішим. А хто пам'ятає зло – і сам стає злим.

З журналу

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 10

ВАРІАНТ 1

1. Визнач, які букви пропущено в числівнику *ші..надцять*.

А -сть-

Б -ст-

В -с-

2. Вибери рядок, усі слова якого є прислівниками.

А старатися, веселитися, хвилюватися

Б старанний, веселий, схвильований

В старанно, весело, схвильовано

3. Вибери речення, у якому виділене слово є прикметником.

А У матері **добре** серце.

Б Щоб виконати це завдання, треба **добре** помірковувати.

В **Добре** вчитися – обов'язок кожного учня.

4. Покажи стрілочкою, у сполученні з яким іменником слово *падає* матиме переносне значення.

- сніг
- краплина
- падає •
- наголос
- камінець
- листок

5. Запиши словосполучення, поставивши слова у формі давального відмінка однини.

Брат Дмитро, учитель Іван Сергійович.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 10

ВАРІАНТ 2

1. Визнач, які букви пропущено в числівнику *ші..десят*.

А -сть-

Б -ст-

В -с-

2. Вибери рядок, усі слова якого є прислівниками.

А радісний, сумний, сердитий

Б радісно, сумно, сердито

В радіти, сумувати, сердитися

3. Вибери речення, у якому виділене слово є прикметником.

А На свіжому повітрі дихається **краще**.

Б **Краще** яблуко Сашко віддав Лесі.

В Сьогодні хворий почувається **краще**, ніж учора.

4. Покажи стрілочкою, у сполученні з яким іменником слово *ховається* матиме переносне значення?

ховається •

• курча

• заєць

• гриб

• дівчинка

• котик

5. Запиши словосполучення, поставивши слова у формі давального відмінка однини.

Учень Сергій, лікар Олег Васильович.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 11

ВАРІАНТ 1

1. Вибери найточніше слово для поданого речення.

Стежинка змієюю ... між деревами.

А стелилася

Б звивалася

В тягнулася

2. Визнач, яке закінчення матиме іменник *конвалія* в орудному відмінку однини.

А -єю

Б -ою

В -єю

3. Вибери рядок, усі слова якого є займенниками.

А тебе, вами, перед, ліс

Б ми, ви, на, ти

В його, нами, я, їх

4. Покажи стрілочками, за допомогою якого суфікса й закінчення можна утворити прикметник від кожного іменника.

Франція •

• -ський

Полтава •

• -зький

5. Спиши речення. Підкресли головні члени.

У чистому вранішньому повітрі розливалися чудові пахоці трав і квітів.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 11

ВАРІАНТ 2

1. Вибери найточніше слово для поданого речення.

Хлопчик щось тихо ... собі під ніс.

- А говорив
- Б розказував
- В бурмотів

2. Визнач, яке закінчення матиме іменник **акація** в орудному відмінку однини.

- А -єю
- Б -ею
- В -ою

3. Вибери рядок, усі слова якого є займенниками.

- А вони, тобою, мені, нас
- Б нами, вас, над, ти
- В тебе, вами, там, за

4. Покажи стрілочками, за допомогою якого суфікса й закінчення можна утворити прикметник від кожного іменника.

Запоріжжя •	• -ський
Польща •	• -зький

5. Спиши речення. Підкресли головні члени.

Високі гори під яскравим сонячним промінням вкриваються позолотою й блиском.

6. Прочитай і спиши текст.

Дбайте про своє здоров'я! Займайтеся спортом, робіть ранкову зарядку, більше часу перебувайте на свіжому повітрі.

Кілька разів на рік обов'язково відвідуйте лікаря для перевірки загального стану здоров'я. Споживайте багато овочів, свіжих фруктів, м'ясо, рибу, яйця. Не їжте багато цукерок. Достатньо однієї на день.

Обов'язково треба чистити зуби після сніданку та після вечері. Пам'ятайте, здорові зуби бувають у здорових людей.

За Тетяною Бойченко

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 12

ВАРІАНТ 1

1. Визнач, які букви пропущено в іменнику **моло..ба**.

А -ддЬ-

Б -дЬ-

В -тЬ-

2. Вибери рядок, усі слова якого є антонімами до слова **ввічливо**.

А чемно, виховано, привітно

Б ввічливість, ввічливий, увічливо

В нечемно, невиховано, некультурно

3. Вибери речення, у якому займенник **він** ужито в родовому відмінку однини.

А Ми зустрілися з ним у школі.

Б Ми побачили його біля школи.

В Ми підійшли до нього поспілкуватися.

4. Покажи стрілочкою, який прислівник відповідає на вказане питання.

влітку •

раптом •

всюди •

вниз •

• куди?

5. Прочитай речення. Встанови зв'язки між членами речення за допомогою питань.

З джерела п'ють воду лісові мешканці.

(Хто?) _____ ↔ (що роблять?) _____,

_____ (які?) _____,

_____ (що?) _____,

_____ (з чого?) _____.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 12

ВАРІАНТ 2

1. Визнач, які букви пропущено в іменнику *про..ба*.

А -ззь-

Б -зъ-

В -сь-

2. Вибери рядок, усі слова якого є антонімами до слова *тихо*.

А тиша, спокій, мовчання

Б голосно, шумно, галасливо

В спокійно, беззвучно, негучно

3. Вибери речення, у якому займенник *вона* вжито в знахідному відмінку однини.

А Їй подобалося виступати на сцені.

Б У школі її нагородили грамотою.

В У неї очі, схожі на бездонні озерця.

4. Покажи стрілочкою, який прислівник відповідає на вказане питання.

сумно •

вчора •

вдома •

назад •

• коли?

5. Прочитай речення. Встанови зв'язки між членами речення за допомогою питань.

У небі повільно плывуть кучеряві хмарки.

(Що?) _____ ↔ (що роблять?) _____,

_____ (які?) _____,

_____ (де?) _____,

_____ (як?) _____.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 13

ВАРІАНТ 1

1. Вибери рядок, у якому наведено антоніми до слова **купив**.

- А придбав, дістав
- Б куплений, покупець
- В продав, реалізував

2. Вибери рядок, у якому всі іменники в орудному відмінку пишуться з апострофом.

- А піч, сіль, тінь
- Б радість, юність, гордість
- В любов, мати, кров

3. Визнач, у якому рядку записано лише числівники.

- А чотирнадцять, четвер, чверть
- Б четвірка, чотири, четверо
- В чотириста, чотирнадцятий, четвертий

4. Покажи стрілочкою, з яким прикметником може поєднуватися слово **газета**.

- газета •
- смачна
- літня
- свіжа
- міцна
- черства

5. Запиши словосполучення, поставивши слова, що в дужках, у відповідній формі.

Прийшов до (він), побачила у (ти), запитав про (ви), подякувати (вона).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 13

ВАРІАНТ 2

1. Вибери рядок, у якому наведено антоніми до слова **знайшов**.

А знахідка, знайдений

Б загубив, втратив

В розшукав, добув

2. Вибери рядок, у якому всі іменники в орудному відмінку матимуть подовжені приголосні звуки.

А піч, сіль, тінь

Б радість, юність, гордість

В любов, мати, кров

3. Визнач, у якому рядку записано лише числівники.

А дванадцять, два, подвоїти

Б другий, двісті, двадцять

В двійка, двадцятка, двадцятий

4. Покажи стрілочкою, з яким прикметником може поєднуватися слово **хліб**.

хліб •

- старий
- родючий
- новий
- цікавий
- духмяний

5. Запиши словосполучення, поставивши слова, що в дужках, у відповідній формі.

Вибрав для (він), одержала від (ми), звертатися до (вона), запрошувати (ви).

6. Прочитай і спиши текст.

Надворі бує весна! Куди не глянеш – усе зацвіло пишним цвітом. Сонце ясне, тепле, приязне. Поле, наче безкрає море, розіслало зелений килим, аж сміється до неба. А небо розіп’ялося синім шатром над землею. З нього лється блискучий світ сонця.

Легенький вітерець подихає з теплого краю. Перебігає з ниви на ниву, живить, освіжає кожну билинку. Згори лине жайворонкова пісня.

За Панасом Мирним

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 14

ВАРІАНТ 1

1. Вибери рядок, усі слова якого є антонімами до слова **веселий**.

- А радісний, бадьорий
- Б печальний, сумний
- В веселитися, весело

2. Визнач відмінок, у якому вжито виділений займенник.

З **нами** листуються учні білоруського міста Бреста.

- А родовий
- Б орудний
- В місцевий

3. Вибери рядок, у якому є слово з помилкою. Підкресли цю помилку.

- А село, глибокий, зерно
- Б чирвоний, зелений, крижаний
- В озеро, листок, верба

4. Покажи стрілочкою схему будови кожного слова.

рослина •

запашна •

5. Спиши словосполучення, поставивши прикметники, що в дужках, у правильній формі.

(Літній) ранком, (сонячне) промінням, (пізня) порою, (погожі) днями.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 14

ВАРІАНТ 2

1. Вибери рядок, усі слова якого є антонімами до слова **сумний**.

- А радісний, веселий
- Б печальний, тужливий
- В сумувати, сумно

2. Визнач відмінок, у якому вжито виділений займенник.

На день народження батьки подарували **мені** фотоапарат.

- А давальний
- Б знахідний
- В місцевий

3. Вибери рядок, у якому є слово з помилкою. Підкресли цю помилку.

- А земля, пшениця, лемон
- Б криниця, веселий, степи
- В високий, апельсин, абрикос

4. Покажи стрілочкою схему будови кожного слова.

квітка •

проліски •

5. Спиши словосполучення, поставивши прикметники, що в дужках, у правильній формі.

(Дорожній) знаком, (смачне) насінням, (літня) зливою, (хороші) людьми.

6. Прочитай і спиши текст.

Деяким тваринам люди споруджували пам'ятники.

У Парижі встановлено пам'ятник собаці Баррі. Він врятував понад сорок людей, які потрапили в снігову лавину. Його героїзмом пишатимуться ще багато років. У кількох країнах споруджено пам'ятники птахам. На основі спостережень за ними науковці зробили багато важливих відкриттів. У Японії є пам'ятник жабі. Завдяки цій тварині вчені винайшли нові способи лікування серцевих хвороб.

З дитячої енциклопедії

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 15

ВАРІАНТ 1

1. Вибери суфікс, за допомогою якого можна утворити прикметник від слова **Запоріжжя**.

А -ськ-

Б -зьк-

В -цьк-

2. Вибери правильну форму пропущеного в реченні числівника.

До ... додати тридцять буде сто.

А сімдесят

Б семидесяти

В сімдесяти

3. Вибери речення, у якому дієслово вжито в переносному значенні.

А Весна розбудила сонну землю.

Б На горбочку зазеленіла трава.

В З вірію прилітають перші пташки.

4. З'єднай лініями спільнокореневі слова.

гора •

• горювати

горе •

• гористий

5. Запиши словосполучення, поставивши займенники, що в дужках, у правильній формі.

Привітати (вони), подякую (ви), зустрівся з (він), приготував для (я).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 15

ВАРІАНТ 2

1. Вибери суфікс, за допомогою якого можна утворити прикметник від слова **Франція**.

А -ськ-

Б -зьк-

В -цьк-

2. Вибери правильну форму пропущеного в реченні числівника.

До ... додати двадцять буде сто.

А вісімдесят

Б восьмидесяти

В вісімдесяти

3. Вибери речення, у якому дієслово вжито в переносному значенні.

А Ліс прокинувся від зимового сну.

Б На деревах зазеленіли перші листочки.

В Весело защебетали пташки.

4. З'єднай лініями спільнокореневі слова.

вода •

• водити

водій •

• водний

5. Запиши словосполучення, поставивши займенники, що в дужках, у правильній формі.

Зустрів (вони), поділюся з (ти), чекає на (він), звернувся до (я).
